Liikenne- ja viestintävirasto
Transport- och kommunikationsverket

LAUSUNTO

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

liv@eduskunta.fi

Päiväys/Datum
10.02.2022
Dnro/Dnr
TRAFICOM/28078/03.03.01/2022
Viite/Referens
Asiantuntijapyyntö 19.1.2022

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin alueelle suuntautuvan laittoman maahantulon yhteydessä ihmiskauppaa tai maahanmuuttajien salakuljetusta helpottavien tai harjoittavien liikenteenharjoittajien vastaisista toimenpiteistä; valtioneuvoston selvitys E 133/2021 vp ja kirjelmä U 5/2022 vp

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt asiantuntijaa kuultavaksi ja kirjallista asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston selvityksestä E 133/2021 vp ja kirjelmästä U 5/2022 vp koskien ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin alueelle suuntautuvan laittoman maahantulon yhteydessä ihmiskauppaa tai maahanmuuttajien salakuljetusta helpottavien tai harjoittavien liikenteenharjoittajien vastaisista toimenpiteistä.

Liikenne- ja viestintävirasto on tutustunut asetusehdotukseen ja virastoa on kuultu valtioneuvoston selvityksen ja kirjelmän valmistelussa. Virasto yhtyy valtioneuvoston asiakirjoissa esitettyihin arvioihin ja näkemyksiin ehdotuksen vaikutuksista ja merkityksestä, ja tukee ehdotusta Suomen kannaksi.

Liikenne- ja viestintävirasto on alustavasti arvioinut ehdotuksen vaikutuksia omaan toimintaansa. Ehdotuksen mukaan liikenteenharjoittajiin, joiden todetaan helpottaneen tai harjoittaneen kaupallisten kulkuneuvojen käyttöä maahanmuuttajien salakuljetukseen tai ihmiskauppaan, voitaisiin kohdistaa seuraavia toimenpiteitä (ehdotuksen 3 artiklan 2 kohta):

a) kuljetustoiminnan laajentamisen estäminen tai nykyisen kuljetustoiminnan rajoittaminen unionin markkinoilla;
b) kuljetuspalvelujen tarjoamista unionista, unioniin tai unionissa koskevan oikeuden peruuttaminen toistaiseksi;
c) unionin alueen yli lentämistä koskevan oikeuden peruuttaminen toistaiseksi;
d) polttoainetankkausta tai huoltoa EU:n alueella koskevan oikeuden peruuttaminen toistaiseksi;
e) unionin satamissa käymistä ja unionin satamiin saapumista koskevan oikeuden peruuttaminen toistaiseksi;
f) unionin alueen kautta kulkemista koskevan oikeuden peruuttaminen toistaiseksi;
g) unionissa tapahtuvaa liikennöintiä tai kansainvälisen henkilöliikenteen harjoittamista varten unionin lainsäädännön nojalla myönnettyjen liikennelupien tai muiden lupien peruuttaminen toistaiseksi.

Toimenpiteet toteutettaisiin komission täytäntöönpanosäädöksillä. Liikenne- ja viestinviraston arvion mukaan toimenpiteet voisivat edellyttää virastolta täydentäviä toimia siltä osin kuin ne kohdistuisivat liikenteenharjoittajiin, joilla on toimintaa varten viraston myöntämä lupa, toimilupa tai muu hyväksyntä. Tämä tarkoittaisi

sekä suomalaisia maa- ja lentoliikenteen harjoittajia että sellaisia kolmansien maiden toimijoita, joille on Suomeen liikennöintiä varten myönnetty erillinen lupa tai liikenneoikeus. Näiden toimijoiden osalta virastolla on liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 242 §:n 2 momentin nojalla mahdollisuus muuttaa tai rajoittaa lupaa tai rajoittaa hyväksymispäätöksen alaista toimintaa tai peruuttaa lupa tai hyväksymispäätös. Virastolla olisi näin ollen toimivaltuudet osallistua tarvittaessa komission täytäntöönpanoasetusten toimeenpanoon tältä osin.

Meri- ja sisävesiliikenteessä ei liikenteenharjoittajilta erillistä liikenteenharjoittamislupaa edellytetä, eikä viraston osallistumista erillisiin täytäntöönpanotoimiin olisi tältä osin odotettavissa.

Kuten valtioneuvoston selvityksessä ja kirjelmässä todetaan, maa- ja lentoliikenneyhteydet kolmansiin maihin perustuvat kahdenvälisiin tai monenvälisiin kansainvälisiin sopimuksiin tai lupajärjestelyihin, joissa vastavuoroisuudella on suuri merkitys. Jos toimenpiteitä kohdistetaan sellaiseen kolmannen maan toimijaan, joka liikennöi Suomeen kahdenvälisten järjestelyjen pohjalta, on mahdollista, että kyseisen maan liikenneviranomainen on virastoon yhteydessä ja haluaa keskustella tilanteesta nimenomaan kansallisen viranomaisen kanssa.

Muilta osin toimenpiteiden täytäntöönpanossa keskeisessä roolissa olisivat viraston käsityksen mukaan erityisesti poliisi- ja rajaviranomaiset, jotka valvovat liikennettä.

Lopuksi virasto vielä toteaa, että se on varautunut osallistumaan omalta osaltaan taustoittavaan työhön myös asetusehdotuksen jatkokäsittelyssä.

Kirsi Karlamaa
pääjohtaja

Susanna Metsälampi
johtava asiantuntija

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 10.2.2022. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.